

Naše veselje

Priloga „Slov. gospodarja“ za deco.

Štev. 1.

24/5 37

Letnik IV.

Po zimi iz šole.

Vse belo! Dol je bel in breg;
pod nogo škriplje trdi sneg.
Uboge ptičice zmrzujejo,
nožice gole privzdigujejo.
Zaspano, kakor da je v šoli,
z neba mi gleda solnce doli.
Kam je gorkoto svojo delo?
Samo bi rada, se rado grela.
Zato že skoraj pojde spat
za morje v svoj kristalni grad.

Od mraza škriplje vse in polka;
mraz tudi vama je otroka,
iz šole zdaj domov gredé,
Le urno dvigajte peté!
Se mnogo vama bode teči,
da se doma pri gorki peči
ogreje zmrzli ves životek,
kaj gorkega dobi želodček.
Oh, poln težav je in bridkosti
že sam začetek učenosti.

J. Stritar,

Slomšekova berilca.

»Na malenkosti je treba paziti«, se čuje večkrat. Ali ne postane človek tako malenkosten? Kdo je malenkosten? Tisti, ki se razburja za prazen nič, za kaj takega, o čemer ni vredno govoriti. S tem napravi sebi in drugim dosti neprilik in sitnosti. To pa ni isto, kakor če zahtevamo, naj pazi kdo na malenkosti. Reči hočemo, naj bo vsak točen, natančen in vreden tudi v navidezno malih zadevah, ki pa lahko mnogo koristijo ali pa tudi škodujejo. Če se človek zanje ne zanima. Cela vrsta povestic ponazoruje te nauk in tudi Slomšek ga kaže v berilu:

K... žrebelj.

Trgovec hoče jezdit v mesto na sejem. Preden zajezdi, opazi, da nima konj žrebčja na eni nogi, a reče:

»Kaj pa en žrebelj, ali je ali ga nič, ter jezdi v mesto.

Kmalu izgubi konj podkev,

»Ko bi bila kovačnica blizu, bi dal kovanja podkovati«, reče mož; »pa kaj za to, saj po treh podkvah tudi lahko hodí«

Konj si pa na trdi cesti kopito pokvaril in ohromil. Dva tolovaja skočita iz goščave. S hromim konjem jima trgovec ne more uiti. Vzameta mu konja in ves denar.

Trgovec pride peš domov in pravi:

»Ne bil bi verjel, da zaradi enega žrebčja izgubim konja in denar.«

A. M. Slomšek.

Po zimi v gozdu.

»Hu, hu, kako je mraz, kar nič neče odnehati in neče!« Tako se hudujejo stari Strletov ded, gredoč v hosto po panjev, da si ogrejejo z njimi mrzlo sobo. Za njimi vlečeta sani mala vnuka Tonček in Franček, ki jedva dohajata starega deda.

Ko pridejo na zaželjeno mesto, si ogledata otroka gozd v zimski obleki. Ves drugačen je nego po leti. Visoke smreke in vitke jelke otožno molé svoje veje do tal, kakor da hočejo poljubiti beli snežec. Tam ječi stari gaber, ves sklonjen in zviti;

na vejah se mu je nabralo mnogo snega, ki mu je skrivil hrbtišče, tako da ni več podoben drevesu. Žalostno se drži ponosni in ošabni hrast, ki se toli rad baha, češ, da njega ne zmore nihče. Hej, ta sneg in zimski mraz sta mu jo dala! In lipa, pohlevna, mehka lipa? Tožno in boječe se vam stiska tja med brestovje ter se sramežljivo ozira na oholo hrastje, ki stoji okoli je ter se smeje njeni šibkosti.

Ded ukrešejo gobo, in kmalu gori žareč ogenj; Tonček in Franček mu pridno pri-

kladata suho vejevje. Oj, kako prijetno se sedi pri ognju tam v tihem gozdu!

In čuj! Tudi brez petja ni popolnoma po zimi v gozdu. Visoko po bukvi se glasi drobna siničica. »Cicifuj, cicifuj«, gostoli tja v tihem gozdu, da našima otrokoma kar zveni po ušesih. Pisani ščinkovec priklada s svojim resnim »ščink, ščink«. A tam-le v onem grmu skrit otepje potuh-

njeni stržek s svojim repkom, skakljaje od vejice do vejice, ter v enomer klepeče: »stržek, stržek, stržek!«

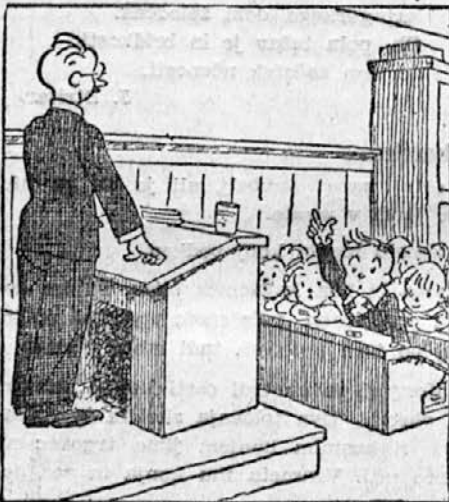
Tudi brinjevka in strnad se oglašata in pomagata s svojim glasom, da petje v gozdu ne utihne popolnoma.

Prav vesela in zadovoljna sta se vrnila otroka z dedkom domov.

Po Zupčevu.

Naš Poldek.

Ko je šel prvič v šolo, mu tam ni nič kaj ugajalo. Ko smo ga vprašali, zakaj ne, je menil, da je samo par takih, ki so šibkejši od njega. Vsi drugi so bili močnejši in to Poldeku ni bilo po volji, ker

se je smatral prej za zelo močnega, saj so mu bili na dvorišču in v bližini hiše vsi pokorni.

Z g. učiteljem sta se gledala tako, tako. Mirno sedenje, to ni bilo nič zanj; resni obraz g. učitelja ga je motil, ko je hotel s svojim sosedom napeljati majhen razgovor. Torej s tem tudi ni bilo nič.

Danes jo je pa popolnoma polomil. Doma je imela mamica steklenega psička, v katerem je bila dišeča voda. Poldek se je kljub strogi prepovedi igral z njim in mu je odlomil po nepredvidnosti eno nogo. Poldek je psička hitro skrnil v največjo globčino omarice, ali misel na prepoved in na kazen mu ni šla iz spomina. Slučaj je hotel, da je g. učitelj v šoli govoril o psu. Otroci so z zanimanjem poslušali in povedali, kaj so vedeli. Le Poldek ni prav poslušal, ker je ves čas mislil na tistega steklenega psa doma. Tedaj je g. učitelj vprašal:

»Koliko nog ima pes?«

Poldek je pozabil, kje je bil, oglasil se je in ko je bil poklican, je hitro rekel:

»Prej je imel štiri, pa sem mu eno odlomil in sedaj imr tri.«

G. učitelj si tega odgovora dolgo časa ni mogel tolmačiti.

Lókavci.

5.

Lókavci so zdaj imeli les na stavbišču in so ga pripravili za gradbo. Spravili so tudi kamenje, pesek, apno ter so začeli zidati složno s tako vnemo, da je moral vsak, ki je to videl, priznati, da jim je bridka resnica. V nekaj dneh so postavili tri temeljne zidove, ker naj bi bila hiša kot nekaj posebnega trioglata. Tudi v notranjosti je bilo kmalu vse gotovo. Na eni strani so pustili velika vrata v sиду, da bi spravili v poslopje seno, ki je pripadalo občini in so lahko izkupiček zanj skupno zapili. Ta vrata so bila dobrodošla tudi gospodu županu, ker bi bil mo-

ral drugače z vsemi svetniki skozi streho v hišo, kar bi bilo sicer primerno njihovi horosti, pa vendar zanje prenevarno.

Nato so postavili streho na poslopje. Tudi ta je bila razdeljena na tri dele in tako je bilo sedaj vse gotovo. Kriti pa so jo mislili drugega dne. Tedaj je zgodaj v jutro dal občinski sluga znak z zvonom; prej ni smel pod kaznijo nihče na stavbišče. Tedaj pa so se kmalu zbrali vsi Lókavci, zlezli so na streho in začeli streho kriti. Stali so drug za drugim. Nekaj jih je bilo postavljenih po strehi, drugi so stali zaporedoma na lestvici in še drugi na tleh do kupa strešne opeke. Tako je

vsaka opeka šla skozi roke vseh Lókravcev, od prvega, ki jo je dvignil s tal, do zadnjega, kateri jo je položil na strehi na potrebno mesto. Ker pa ni dobro niti za konje, če se preveč pri delu napenjajo, zato je župan odredil, da bo ob gotovem času zadonel zvon kot znak za počitek. Ko je tisti, ki je stal pri kupu opeke, čul prvi zvok zvona, je spustil opeko, katero je že imel v roki, zopet na tla in je tekel proti gostilni. Tako so bili tisti, ki so prišli zadnji na delo, v gostilni prvi in so sedeli pri mizi na najboljšem mestu. Isto so napravili tudi tesarji. Ko je kdo izmed njih začul zvon, je spustil sekiro, ki jo je že bil dvignil, da bi udaril, in je tudi stekel v gostilno.

Nekaj o lepem vedenju.

Dva potnikta sta si naročila v neki gostilni ribe. Gostilničar je pripravil mizo in je prinesel krožnik, na katerem je bila ena velika in ena mala riba. Nato je želel potnikoma dober tek in je odšel.

Eden izmed potnikov si je kar vzel večjo ribo in jo je začel jesti.

Drugemu pa to ni nič kaj ugajalo. Tovariš se mu je zdel preveč brezobziren, ker je segel kar po večji ribi. To mu je tudi povedal. Tedaj je vprašal prvi:

Ko so delo dovršili, so se, hoteti vsi podati v mestno hišo, da bi jo blagoslovili. Ko so pa vstopili, so zapazili, da je bilo notri temno, tako temno, da drug drugega niso mogli čuti, še manj pa videti. Zelo so se prestrašili in se čudili, ker niso vedeli temu najti vzroka. Morda je bila kakšna napaka v stavbi, radi katere svetloba ni mogla not. Šli so torej spet ven, da bi videli, če je morda napaka kje zunaj. Ali zidovi so stali pravilno, tudi streha je bila v redu. Svetlobe pa je bilo zunaj dovolj. Ko so pa spet vstopili, je bilo notri temno kakor prej. Pravi vzrok pa je bil ta, da so pozabili na okna. Tega pa niso mogli dognati, koliko so si radi tega belili svoje neumne glave.

»Kaj pa, če bi ti bil vzel kot prvi, katero oribo bi si bil izbral?«

Oni drugi je na to odgovoril:

»Ker poznam predpise za lepo vedenje, bi si bil vzel gotovo manjšo.

Tedaj se je začel oni prvi popotnik smejati, rekoč:

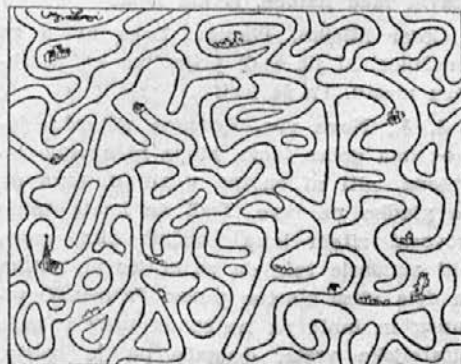
»V tem slučaju bi bil itak jaz dobil večjo ribo, torej prav isto, katero sem si vzel takoj. Čemu se torej razburjaš?«

Naš novi labirint.

Ali poznate pripovedko o labirintu? To je bil vrt na otoku Kreta. Kralj Minos ga je dal uredu. V zamotanih hodnikih so zašli ljudje. Notri pa je čepel strašni nestvor, grozovit Minotaur. Prišel pa je Tezej, junak. Kraljeva hči Ariadne mu je dala lopetič preje. Konec je privezal na vhodu in je lopetič odvijal, tako da je mogel najti nazaj. Potem pa je oni grozni nestvor ubil.

Naš labirint je igra. Vzemite svinčnik, ter kažite z njim doli od cerkve na levi skozi hodnike, da pridete povsem okoli in zopet nazaj h cerkvi. Ali nobenega pota ne smete prehoditi dvakrat! Če ste pot našli, potem ga pa označite z barva-

stim svinčnikom. Nastala bo živalska slika? — Katere živali? — To pa morate sami najti!

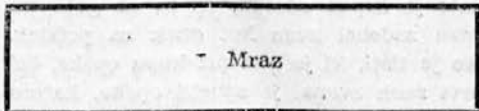
Naloge.

1. Za kaj kupujejo ljudje radi moderne stvari?

2. Čevljar pribije podplat na čevelj. Kako dolgo bo podplat na njem?

3. Kaj je, če hodi mlinar po snegu?
4. Kam teče zajec, ko dospe do sredine gozda?
5. Kateri mesec je najkrajši?
6. Črno je in ima dve nogi; kaj je to?
7. Najprej hodi po štirih, potem po dveh, nazadnje pa po treh; kaj je to?
8. Kdaj ima leto toliko dni, kakor imaš ti oči?

9. Človek ga nosi, on pa človeka; kdo je to?
10. Kdo hodi v šoli po glavi?
11. Kaj je tale gospod po poklicu?

Smešnice.

Pomagali so si.

Katehet: »Povej mi, Joško, kako so vedeli modrijani, da je bil rojen Odrešenik?«

Joško: »Saj to so videli v pratiki!«

Razlaga.

Katehet: »Franček, kako razumemo izrek, da bo človek v potu svojega obraza jedel svoj kruh?«

Franček: »Toliko časa ga mora jesti, da se poti.«

Dobra razlaga.

Učitelj: »Govorili smo o letnih časih. Kateri čas je sedaj?«

Učenec: »Oče pravijo, da so sedaj sploh slabi časi.«

Prepozno.

Tončku se je v šoli nekam zelo mudilo. Dvignil je po predpisu palec in zaklical:

»Prosim ven!«

Učitelj ga je zavrnil:

»Kako se reče?«

»Prosim, jaz bi šel rad ven!«

»Še ni prav. Kako sem povedal, da se mora reči?«

»Prosim, ven moram!«

»Ne! Reči praviš: Gospod učitelj, prosim, da smem ven. Ponovi!«

»Oh, zdaj ni treba!«

Kaj je potem še rekel učitelj, o tem ta zgodbica ne pove nič več.

Kaj nam pišejo.

Purnat Zofija, Šmartno ob Dreti. Pot v središče je dobro zadeta, niso pa izpolnjeni vsi pogoji, ki smo jih stavili za dotično nalogo. Poslani dve uganki smo postavili med naloge. Hvala lepa!

Cesar Micika, Planina. Lepa hvala za smešnice ki jih radi prijavimo na posebnem mestu. Pa še kaj!

Š. J., Nova vas. Pesmica »Zimsko jutro« ima dobro idejo, ki pa ni ugodno izvršena, niti ni enotna v ritmu, tako da se gladko ne bere. Tudi če imate samo govorni ritem brez končnih rim, mora biti vendarle tak, da se nikjer ne zatika in dela vtisa rimane proze. Pesem »O pijancu in luni« pa ne spada prav v naše čitateljske vrste, drugače pa je boljša, razen težkoč kakor »glediš, skaluzil . . .« Pa še kaj, ali bolj otrokom namenjenega!

Ferk Simon, ? Rešitvi labirinta manjka isto, kar smo pisali že gori v 1. odgovoru. Naloge ne moremo priobčiti, ker je

čitatelji ne bi razumeli. Pošljite kaj lažjega!

Vsem! Vidite, zdaj pa se stvar že bolj razvija, ker smo, kakor vidite, dobili naloge od svojih čitateljev. Naj se še drugi oglasijo, da bo oddelek »Naloge« napolnjen s prispevki iz vrst čitateljev. Seveda naloge ne smejo biti ne pretežayne, niti preveč zamotane, ker potem ni veselja, če se rešitev kljub vsemu prizadevanju ne posreči.

Vsaka krščanska hiša naj naroči

„NEDELJO“!

